

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora
Institutionen för svenska språket

2SV60Ä Svenska III, för ämneslärare, 30 högskolepoäng
Swedish III for upper secondary school teachers, 30 credits

Huvudområde

Svenska språket
Litteraturvetenskap

Ämnesgrupp

Svenska/nordiska språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd 2024-03-08.
Kursplanen gäller från och med hösttermin 2024.

Förkunskaper

För tillträde till kursen krävs slutförda 60 hp i kurserna 1SVÄ02 och 1SVÄ04 alt. 1SV20Ä och 1SV40Ä eller motsvarande.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat:
Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- problematisera lärarens uppdrag i relation till forskning i ämnet och ämnets didaktik,
- med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,

- bedöma och förhålla sig till tidigare forskning och olika teorier och metoder i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten,
- identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten.

I övrigt gäller de förväntade studieresultaten enligt nedan.

Delkurs 1 Elevtextanalys, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- beskriva barns och ungdomars språk- och repertoarutveckling under skoltiden,
- analysera och utifrån metodiska ställningstaganden ge adekvat respons på olika typer av elevtext med hänsyn tagen till uppgift, genre, elevens ålder, språklig och kulturell bakgrund samt kunskapsnivå,
- diskutera sina teoretiska kunskaper om språk och språkutveckling ur ett didaktiskt perspektiv,
- diskutera ämnesdidaktiska teorier om skrivutveckling samt kunna analysera och kritiskt granska ämnesplaner och hur dessa realiserats i skolans praktik.

Delkurs 2 Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- använda styrdokument och nationella prov som stöd i betygsättning i svenska,
- utifrån ämnesdidaktiska överväganden konstruera betygsgrundande uppgifter som förhåller sig till nationella kunskapskrav för olika moment inom ämnet,
- sammanväga och vikta moment i förhållande till rådande styrdokument,
- resonera om betygssystemets nivåer i förhållande till kunskapsprogression och stoffurval.

Delkurs 3 Filmanalys och filmdidaktik, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- analysera film utifrån några grundläggande kulturteoretiska och stilanalytiska perspektiv,
- analysera film och andra medietexter som bygger på rörliga bilder utifrån didaktiska perspektiv,
- skapa filmanalytiska och filmhistoriska lektionunderlag,
- diskutera och problematisera filmens potential i gymnasiets svenskundervisning utifrån olika elevgruppers behov.

Delkurs 4 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- uppvisa tolkningsteoretisk medvetenhet, samt förmåga till litterär tolkning och kritiskt tänkande,
- redogöra för den moderna och postmoderna litteraturens historia i samspel med övrig samhällsutveckling,
- presentera, analysera och diskutera litterära problem ur ett utvecklingsperspektiv,
- uppvisa fördjupad förmåga att omsätta ämnesteorier, terminologi och metod på den lästa skönlitteraturen,
- diskutera och redogöra för konkurrerande uppfattningar om litteraturens roll inom svenskämnet som över tid gjort sig gällande i debatten,
- utifrån litteraturdidaktisk forskning, föra analytiska resonemang om hur litterär kompetens kan utvärderas i undervisningen.

Innehåll

Delkurs 1 Elevtextanalys, 7,5 hp

Delkursens syfte är att de studerande ska tillägna sig modeller och metoder för en språkutvecklande undervisning, där hänsyn tas till elevers olika utvecklingsnivåer vad gäller språk- och genrerpertoar. Kursen behandlar det omgivande samhällets normer och krav på skrivande och de situationer som kan uppstå när olika språkkulturer möts i och utanför klassrummet. Kursen utgår från teorier om barns och ungdomars språkutveckling i tal och skrift, samt om utveckling av repertoarer. I delkursen problematiseras ämnesdidaktiska frågor ur ett funktionellt perspektiv. Respons och praktisk bedömning av elevtext är ett centralt tema.

Delkurs 2 Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Delkursen syftar till att ge teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom svenskämnet. Styrdokument och nationella prov i svenska relateras till svenskämnets historiska bakgrund och fördjupad diskussion av lärares olika ämneskonceptioner. De didaktiska konsekvenserna av betygsättning och bedömning diskuteras.

Delkurs 3 Filmanalys och filmdidaktik, 7,5 hp

Delkursen ger en orientering i filmanalysens grunder, filmvetenskapliga metoder och filmvetenskapliga termer och begrepp. Filmatiseringar av romaner, noveller, tecknade serier, samt genrer med stor betydelse i ungdomars vardag, såsom dataspel och tv-serier analyseras och diskuteras. Kursen koncentrerar sig på modern populärfilm ur olika didaktiska perspektiv som inbegriper både historiska och samhällseliga kontexter. Kursen tar upp frågor om tillgång till filmarkiv på nätet, upphovsrätt och det praktiska planeringsarbetet inför filmundervisning.

Delkurs 4 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Delkursen behandlar litteratur från 1950 och framåt. Analys av och tolkningsteoretiska perspektiv på moderna romaner, noveller, dramer, lyrik och bilderböcker görs ur ett samhällseligt perspektiv. I delkursen belyses texterna såväl utifrån estetiska, genremässiga och idéhistoriska aspekter, som specifika egenskaper och litteraturhistoriska sammanhang. De flytande gränserna mellan barn- och vuxenlitteratur i samtiden historiseras och diskuteras, liksom litteraturens produktions- och receptions villkor i det senmoderna samhället.

Svensklärares uppdrag i det postmoderna, medieexpansiva och mångkulturella samhället belyses och har fördjupad ämnesteoretisk kunskap och litteraturredaktisk reflektion som mål. Uppgiftskulturer och bedömningsfrågor i dagens litteraturundervisning problematiseras ur olika teoretiska perspektiv, så även frågor om litteraturens kunskaps- och personlighetsutvecklande dimensioner.

Professionell, ämnesdidaktisk och vetenskaplig progression

Tyngdpunkten i kursen är litteraturvetenskap och språkvetenskap som sätts i relation till fördjupade kunskaper i ämnesdidaktik och ökad förtrogenhet med vetenskapliga arbetssätt. I kursen möter studenterna ämnesdidaktiska perspektiv på det strategiska planerings- och utvärderingsarbete som ingår i läraryrket. De professionsrelaterade kunskaperna omsätts i den verksamhetsförlagda utbildningen där studenterna utför kontextberoende aktiviteter som att planera, genomföra och utvärdera undervisning. I delkurserna i svenska språket och film- och litteraturvetenskap grundläggs en ämnesdidaktisk kunskapsbas som parallellt med den teoretiska fördjupningen ger ämneskunskaper som är relevanta för yrkesutövningen. Samtliga delkurser har tydliga examinerande moment som utöver ämneskunskaper kräver ämnesdidaktisk medvetenhet, metodisk reflektion och förtrogenhet med grund- och gymnasieskolans styrdokument.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, gruppdiskussioner samt seminarieövningar.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För kursbetyget Väl godkänd ska minst 21 högskolepoäng av kursens ingående moment vara Väl godkända.

Ämnesstudierna examineras genom skriftliga och muntliga prov. De ämnesdidaktiska momenten examineras genom muntliga och skriftliga uppgifter med relevans för professionen och med förankring i svenskämnesdidaktik, metodik och rådande styrdokument.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig tentamen (5 hp) och seminarieuppgifter (1,5 hp).

Delkurs 2 examineras genom skriftlig tentamen (7,5 hp).

Delkurs 3 examineras genom skriftlig tentamen (7,5 hp).

Delkurs 4 examineras genom skriftlig tentamen (7,5 hp).

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:
4SV003 (30 hp), 2SVÄ08 (30 hp)

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1 Elevtextanalys, 7,5 hp

Didaktisk facklitteratur

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. I urval: Kap 3–6. ISBN: 978-91-44-05936-5.

Berge, Anna & Per Blomqvist. 2012. *Skrivundervisning i samspel med litterära texter*. Stockholm: Liber. 188 s. ISBN: 9789147100910.

Bergh Nestlog, Ewa & Danielsson, Kristina. 2020. *Textskapande i grundskolan: utveckla funktionella skrivpraktiker*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur. 197 sidor. ISBN: 9789144122021.

Halleson, Yvonne & Raattamaa Visén, Pia Mariana. 2019. *Att arbeta med yrkes- och ämnestexter i gymnasieskolan: en didaktisk handbok*. Första upplagan Stockholm:

Natur & Kultur. (kap 1–3, ca 60 sidor). ISBN: 9789127819825.

Ivanic, Roz. 2004. Discourses of Writing and Learning to Write. *Language and Education*, 18:3, 220-245, 26 sidor.

Johansson, Annelie. 2015. ”Textens vävda mönster”. I Lindgren, Maria & Svensson, Gudrun (red.). *Skrivande i skolan*. Malmö: Gleerups utbildning AB. S. 57–78. ISBN 978-91-40-68848-4.

Lindgren, Maria & Svensson, Gudrun. 2015. ”Att börja en mening. Fundamentens betydelse för meningsskapande inom och mellan meningar”. I Lindgren, Maria & Svensson, Gudrun (red.). *Skrivande i skolan*. Malmö: Gleerups. S. 97–116. ISBN: 978-91-40-68848-4.

Myhill, Debra, Jones, Susan, Lines, Helen & Watson, Annabelle. 2012. *Language as Putty: How Grammar Supports Writing Development*. University of Exeter. 13 s.

Myhill, Debra. 2016. 'Writing Conversations: Metalinguistic Talk about Writing'. *Bulletin Suisse de Linguistique Appliquee*, No 103 153–166. Tillgänglig online: ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=3871&context=sspapers

Nordenfors, Mikael. 2021. *Elevernas texter: redskap för textanalys, textsamtal och bedömning*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur. 371 s. (I urval 150 s.) ISBN: 9789144140384.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. senaste upplagan. *Bedömning av elevtext: enligt Lgr11 och Lgy11*, 1. uppl. Stockholm: Natur & kultur. 170 s. ISBN: 9789127442146.

Samuelsson, Johan, Wallin, Johan, Envall, Ida, Nakano Hylander, Aiko, Strömberg, Susanna, Bergman, Maria, Fundell, Sara, Holmberg, Per, Hirsh, Åsa & Lindberg, Viveca (red.) (2018). *Feedback i skrivundervisningen*. [Solna](https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/systematiska-forskningssammanstallningar/feedback-i-skrivundervisningen/): Skolforskningssammanstallning. 61 sidor. Tillgänglig på Internet: <https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/systematiska-forskningssammanstallningar/feedback-i-skrivundervisningen/>

Skolverket. Senaste upplagan. *Greppa språket. Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*. Tillgänglig som pdf: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=257>

Skolverket. senaste upplagan. *Språk-, läs- och skrivutveckling - Gymnasieskola*. Modul: Utvecklande skrivundervisning. Del 1: Skrivande på gymnasiet. Dokumentet finns tillgängligt på: https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/Gymnasieskola/032.utvecklande-skrivundervisning/del_01/

Skolverket. Senaste upplagan. *Språk-, läs- och skrivutveckling - Gymnasieskola*. Modul: Utvecklande skrivundervisning. Del 2: Skrivkompetenser. Exemplet nationella prov. Dokumentet finns tillgängligt på: https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/Gymnasieskola/032.utvecklande-skrivundervisning/del_02/

Skolverket. senaste upplagan. *Språk-, läs-, och skrivutveckling - Gymnasieskola*. Modul: Utvecklande skrivundervisning. Del 7: Responsstrategier och verktyg. Dokumentet finns tillgängligt på: https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/Gymnasieskola/032.utvecklande-skrivundervisning/del_07/

Vetenskapliga artiklar ca 80 sidor.

Aktuella styrdokument för grund- och gymnasieskolan.

Referenslitteratur

Lundin, Katarina. 2015. *Tala mera om språk. Textgenomlysning med grammatiska redskap*. Lund: Studentlitteratur. 158 s. ISBN: 9789144104249 1.

Svenska skrivregler. Senaste upplagan. Stockholm: Liber. 264 s.

Delkurs 2 Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Didaktisk facklitteratur

Aldrin, Emilia. 2015. "Textbedömning i svenskämnet – attityder, erfarenheter och variation". *Forskning om undervisning och lärande* nr 14, s. 62–83.

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 125 s. ISBN: 978-91-44-05936-5.

Betygssättning på högskoleförberedande program i kursen svenska 3 [Elektronisk resurs]. 2019. Skolinspektionen. 52 s.

Tillgänglig på Internet: <http://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/Publikationer/Granskningsrapport/Kvalitetsgranskning/betygssattning-pa-hogskoleforberedande-program-i-kursen-svenska-3/>

Fjellström, Roger. 2002. "Betygsättandets etik" I: *Att döma eller bedöma. Tio artiklar om bedömning och betygssättning*. Stockholm: Skolverket.

Jönsson, Anders. 2023. *Lärande bedömning*. Senaste upplagan. Malmö: Gleerups Utbildning AB. 206 s. ISBN: 9789151109893.

Mannerheim, Filippa. 2021. *Konsten att undervisa: en bok om lärarens hantverk*. Första upplagan Stockholm: Gothia kompetens. 173 s. ISBN: 9789177412519.

Nordgren, Kenneth, Odenstad, Christina & Samuelsson, Johan (red.) (2017). *Betyg i teori och praktik: ämnesdidaktiska perspektiv på bedömning i grundskola och gymnasium*. Tredje upplagan. Kapitel 6. Malmö: Gleerups. ISBN: 978-91-40-69264-1.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2015. *Bedömning av elevtext: enligt Lgr11 och Lgy11, 1. uppl.*, Natur & kultur, Stockholm. 170 s. ISBN: 9789127442146.

Sandin, Daniel. 2014. "Bedömningsdilemman". I: *Dokumentation för lärande*. Lund: Studentlitteratur. 28 sidor. ISBN: 978-91-44-09438-0.

Skar, Gustaf & Tengberg, Michael (red.). 2015. *Bedömning i svenskämnet. Årskurs 7–9*. Stockholm: Svenskläraryöreningen. Kapitel 6 och kapitel 8. ISB: 978-91-27-13844-5.

Skolverket. 2014. *Bedömningsaspekter*. Stödmaterial. Tillgänglig som pdf: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3259>. 15 s.

Skolverket. 2018. *Betyg och betygssättning. Skolverkets allmänna råd med kommentarer*. Stockholm: Skolverket. 49 s. ISBN: 9789175593296.

Skolverket. 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Finns som pdf Skolverkets hemsida:

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2660>. 73 s.

Skolverket. 2013. *Sambedömning i skolan*. Tillgänglig som pdf:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3172>. 39 s.

Skolverket. 2020. *Likvärdiga betyg och meritvärden – kortversion*. ISBN: 978-91-7559-358-6. Tillgänglig online: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=7581>. 12 s.

Skolverket. 2021. *Ändringar i hur betyg ska sättas och nya allmänna råd*. Material på webbsida: <https://www.skolverket.se/undervisning/kallsidor/andringar-i-hur-betyg-ska-sattas-och-nya-allmanna-rad>

Skolverket. 2021. *Uppskattade matriser kan leda till ensidig kunskapssyn*. Material på websida: <https://www.skolverket.se/undervisning/kallsidor/andringar-i-hur-betyg-ska-sattas-och-nya-allmanna-rad>

Skolverket. 2022. *Ämnesbetygsreformen*. Material på websida: <https://www.skolverket.se/undervisning/kallsidor/andringar-i-hur-betyg-ska-sattas-och-nya-allmanna-rad>

William, Dylan. 2013. "Argument för formativ bedömning". I: *Att följa lärande – formativ bedömning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. 23 sidor. ISBN: 978-91-44-08369-8.

Aktuella artiklar om betyg och bedömning, ca 50 sidor

Aktuella styrdokument för grund- och gymnasieskolan.

Delkurs 3 Filmanalys och filmdidaktik, 7,5 hp

Facklitteratur

Bordwell, David, Kristin Thompson & Jeff Smith (2017). *Film art: an introduction*. Eleventh edition. New York, NY: McGraw-Hill Education, i urval, ca 350 s, ISBN: 978-1-259-53495-9.

Didaktisk facklitteratur

Cutchins, Dennis, Laurence Raw & James M. Welsh, red. (2010). *The pedagogy of adaptation*, i urval 120 s, ISBN: 978-0-8108-7296-7.

Janson, Malena, red. (2014). *Introduktion till filmpedagogik: vita duken som svarta tavlan*, 2. uppl. Malmö: Gleerups. 220 s. ISBN: 9789140692634.

Filmpedagogiskt material från Svenska Filminstitutet:

<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmpedagogik/>

Tillkommer ca 150 sidor material som tillhandahålls på kursens lärplattform.

Delkurs 4 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Facklitteratur

Ekhölm, Christer. 2019. *Epikanalys: en kort introduktion*. Malmö: Gleerups. 83 s. ISBN:978-91-511-0225-2.

Franzén, Carin & Möller, Håkan (red.). 2021. *Natur & Kulturs litteraturhistoria*. Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur. ISBN: 9789127149403.

Kåreland, Lena. 2013. *Barnboken i samhället*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144084459.

Martinsson, Bengt-Göran. 2018. *Litteratur i skola och samhälle*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144072197.

Penne, Sylvi. 2001. "Å vokse opp i ofrets århundre – om didaktikk og estetikk ved årtusenskiftet". I *Tekstkompetence*. TemaNord 2001:576.

Salomonsson, Anna. 2018. "Människan och skogen. Makt- och ekokritik i Sara Lidmans Hjortronlandet". I *Norrlandslitteratur: Ekokritiska perspektiv*. (red.) Anders E Johansson m. fl. Makadam förlag. ISBN 9789170612480.

Didaktisk facklitteratur

Molloy, Gunilla. 2017. *Svenskämnets roll. Om didaktik, demokrati och critical literacy*. Lund: Studentlitteratur. 135 s. ISBN: 9789144076249.

Tengberg, Michael. 2011. *Samtalets möjligheter. Om litteratursamtal och litteraturreception i skolan*. Eslöv: Brutus Östlings Bokförlag Symposion. Kap. 6–7. ISBN: 9789186761011.

Thorson, Staffan. 2009. "Att följa den röda tråden". Om studenters interaktion med prosafiktion. I *Främlingskap och främmandegöring. Förhållningssätt till skönlitteratur i universitetsundervisningen*. red. Staffan Thorson m. fl. Göteborg: Daidalos. ISBN: 978917173283.

Ullström, Sten-Olof. 2009. "Frågor om litteratur – om uppgiftskulturer i gymnasieskolan". I *Läsa bör man...? Den skönlitterära texten i skola och lärarutbildning*, red. Lena Kåreland. Stockholm: Liber. ISBN: 9789147093953.

Wennerström Wohrne, Maria. 2015. "Begär eller uppror? Attityder till läsning inom tre gymnasiegrupper". I *Litteraturen på undantag? Unga vuxnas fiktionsläsning i dagens Sverige*. Torsten Pettersson m. fl. Göteborg: Makadam förlag. ISBN: 9789170611797.

Årheim, Annette. 2007. *När realismen blir orealistisk. Litteraturens "sanna historier" och unga läsares tolkningsstrategier*. Växjö University Press. ISBN: 9789176365717.

Skönlitteratur

Beckett, Samuel. 1952. *I väntan på Godot*.

Bergström, Gunilla. (1970-tal). *Två valfria Alfons Åberg-böcker*.

Camus, Albert. 1947. *Pesten*.

Carver, Raymond. 1991. "Elementärt". I *Grannar*.

Dylan, Bob. "It's All Over Now Baby Blue".

Enquist, P.O. 1999. *Livläkarens besök*.

Holmqvist, Ninni. 1995. "Dansa i mörkret". I *Kostym*.

Ishiguro, Kazuo. 1989. *Återstoden av dagen*.

Jansson, Tove. 1960. *Vem ska trösta Knyttet?*

Hellsing, Lennart. 1952. *Krakel Spektakel*.

Knausgård, Karl Ove. 2021. *Morgenstjernen*

Larsmo, Ola. 2009. *Jag vill inte tjäna*.

Lidman, Sara. 1955. *Hjortronlandet*.

Lindgren Astrid. 1954. *Mio min Mio*.

Lindqvist, John Ajvide. 2004. *Låt den rätte komma in*.

Nilsson, Johanna. 1996. *Hon går genom tavlan, ut ur bilden*.

Salinger, J. D. 1951. *Räddaren i nöden*.

Sandgren, Lydia. 2020. *Samlade verk*
Schlink, Bernhard. 1997. *Högläsaren*.
Sjöwall, Maj & Wahlöö, Per. 1968. *Den skrattande polisen*.
Solzjenitsyn, Aleksandr. 1962. "En dag i Ivan Denisovitjs liv".
Tranströmer, Tomas. Några dikter. *